

Argo

Jste tady

DAVID NICHOLLS
Jste tady

Přeložil Miloš Urban

argo

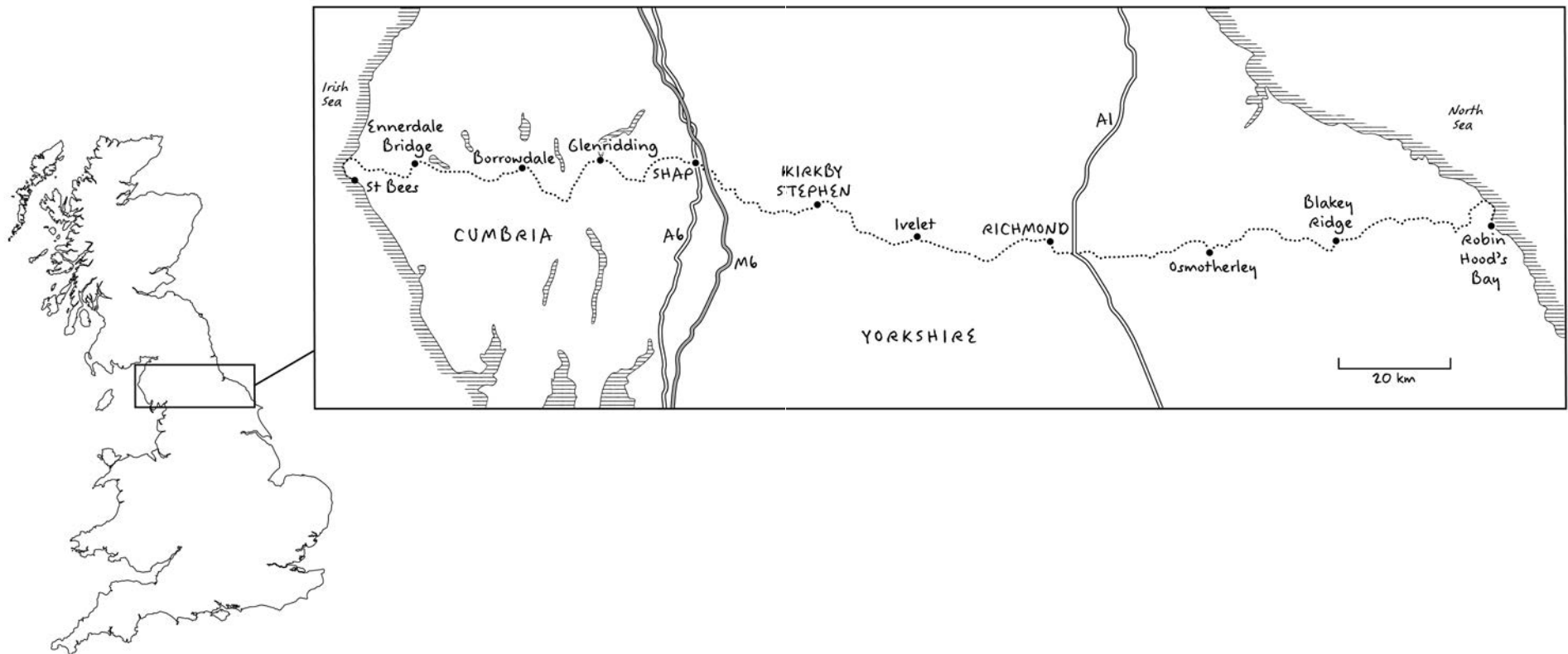
Hanně, Maxovi a Romy, za všechny ty túry

... ale pak si byla jista, že se své partnerky zeptal, zdali slečna Elliotová nikdy netančí? Odpověď zněla: „Ne, nikdy, tance už zanechala. Raději hraje. Hraní ji nikdy neunaví.“

Jane Austenová: *Pýcha a přemlouvání*

TÚRA OD POBŘEŽÍ K POBŘEŽÍ

Irské moře / St Bees/ Ennerdale Bridge/ Borrowdale / Glenridding /

Část první

DOMA

Za jakým účelem, dubne, se znovu vracíš?

Jen krása nestačí.

*Děle už mě neumlčíš červení
lístečků, které se lepkavě rozvírají.*

Já vím své...

Edna St Vincent Millayová: *Jaro*

Imaginární fotografie

V žádné své mladické představě budoucnosti, různých zaměstnání, jež by vykonávala, představě města nebo domova, kde by žila, představě přátel a rodiny, jež by ji obklopovala, nepočítala Marnie s tím, že by byla osamělá.

Jako dorůstající dívka si budoucnost představovala jako sérii imaginárních fotografií, na nichž je spousta lidí, ruce přátel objímající další přátele, v taverně oči zčervenale fotobleskem nebo na pláži plameny táboráku, uprostřed toho všeho její usmívající se tvář. Přesně určit ty pozdější snímky pak bylo složitější, obličej už byly spíš v mlze, ale možná by tam někde mezi kamarády, které zná a bude je mít ráda po celý život, mohl být i partner a nějaké ty děti.

Jenomže od doby, kdy si někoho takhle blejskla, uběhlo už šest let. A ji samotnou naposledy vyfotografovali při pasové kontrole a řekli jí, ať se neusmívá. Kam se všichni poděli? Je jí teď osmatřicet a vyrostla ve zlatém věku přátelství, její podporující a milující komunita měla přednost před pachtěním se pro rodinu, stálým předstíráním zamilovanosti a sverpému vykonávání pracovních povinností. Telefonáty v pozdních nočních hodinách, esemesky, výlety a deskové hry, to všechno bylo o tolik zábavnější a o tolik víc ji to naplňovalo než mizerný milostný život; copak v tom všem nebyla kdysi dobrá? Ne že by se parta kdy točila právě kolem ní, ale byla její oblíbenou součástí – ostatní ji měli rádi, přestože pro ně nebyla hvězdou ani idolem. Nepatřila k dívkám, které si na oslavu narozenin pronajmou noční klub, ale když slavila jednadvacáté narozeniny, snadno zaplnila salonek v patře hospody, a když třicátiny, aspoň dlouhý stůl v italské restauraci. Říkala si, že až bude slavit čtyřicátku, mohla by se s kamarádkou, možná dvěma, projít

v parku. Jako by se kdysi slavná kapela musela spokojit s čím dál tím menší štací.

Rok od roku ji o kámošky obíraly sňatky a rodičovství a jejich partneři ji nezajímali, anebo naopak nezajímala ona je, takže vymizely do nových, vícepokojových a učesaných životů tu v Hastingu, tu v Stevenage, Cardiffu nebo Yorku, zatímco ona dál sváděla své každodenní boje v Londýně. Ostatní přátelé se stali obětí apatie nebo nezájmu; přátelé, kterým jste chtěli poslat děkovný dopis tak dlouho, až by bylo trapné, pokud byste to opravdu udělali. Kdo ví, tohle postupné odpadávaní je pouze přirozené. Skutečný život se opravdu nepodobá ohníčku vykresanému z naplaveného dříví ani opileckému blbnutí při hraní Twistera, kde se jeden hráč křivolace proplétá s druhým a hodně se tělesně dotýkají. Dospělost znamená zbavit se fantazií o tom, jak se kluci s holkami chodí koupat na Adama a Evu a donekonečna spolu rozebírají život.

Jenomže místa po ztracených kamarádech nikdo nový neobсадil, takže svou vizi budoucnosti musela upravit: bude nezávislá a soběstačná, bude pít čaj z kvalitního šálku, na mobilu bude řešit slovní hry, bude mít kontrolu nad telkou, nad knížkami, nad postelí. Bude jíst, pít, číst a ignorovat hodiny, bude žít a nenechá si od nikoho mluvit do života; bude žít sen o tom, že je poslední ženou na zemi. Nevěděla, jestli padající strom v lese vyloudí nějaký zvuk, ale věděla, že ať udělá jakýkoli pohyb, nikdo jiný ho nezaslechne, a tak si začala s různými věcmi povídat. Už jsi tu zase? Vyplísnila plíseň v koupelně. Obloučká, čerstvoučká, pochválila vajíčka. A máš to, udělala si legraci z pákové vývrtky, když nechala její pažičky roztažené do prostoru. V telce sledovala osamělou postavu, jak zdlohavě připravuje svůj zrcadlový obraz na hereckou roli. Tohle nikdo nedělá, hádala se s televizí.

Jenže tyhle samomluvy byly jako hrát se sebou Scrabble, těžko vás potom potká nějaká výzva nebo překvapení. Občas se se slovy ani neobtěžovala a místo nich si vymyslela slovník jednoduchých zvuků, fuá a petach, flu-á a ča-ča, jejichž významy se ustavičně měnily. Pomáhalo rádio, její den poznamenával vysílací program,

přestože zprávy jí každou hodinu způsobovaly čím dál tím větší návaly čiré úzkosti nebo zuřivosti, a to se pak hnala po knoflíku, aby to mohla vypnout. Poslouchala hudbu, vybírala si playlisty jako Kavárnička, Nezbytnosti nebo Klavír v dešti, ale ještě nikdo nesestavil playlist pro ona vleklá nedělní odpoledne v jejím 2+kk, kdy lhostejně něco vyhledává na sociálních sítích, sice přítomná, ale anonymní asi jako divák tleskající na stadionu při zápase. Čas je fenomén, který se mění v závislosti na tom, kde zrovna jste, a prokletá dvouhodina mezi třetí a pátou za únorového odpoledne se táhne do nekonečna, stejně jako se dvě hodiny táhnou ráno, což jsou časy, kdy se v hlavě nemá čím zabírat, až na věci, jež ji opakovaně sužují a jichž lituje; v těchto chvílích si musela přiznat pravdu.

Já, Marnie Walshová, věk osmatřicet, adresa Herne Hill, Londýn, jsem osamělá.

Nebylo to odloučení ani izolovanost ani dočasná samota, ale skutečná osamělost, a když si ji uvědomila, zastyděla se, protože jestli je oblíbenost v kolektivu odměnou za to, že jste chytří, nad věci, přitažliví a úspěšní, za co je odměnou vaše osamělost? Nad věci nikdy nebyla, ale ani nebyla žádná blbka. Od ostatních si vyslechla, že je komik, a dobře si uvědomovala, že tohle označení může být past, ale nikdy nebyla záměrně sarkastická nebo škodolibá a spíš si dělala legraci ze sebe sama než z druhých. Možná právě v tom byla potíž – na seznamu jejího exmanžela rozhodně v popředí –, ale byla i laskavá, uvážlivá, v rámci možností velkorysá. Nebyla plachá. Jestli něco, tak to se někdy až příliš snažila ostatním zavděčit, přestože se nakonec vždycky ukázalo, že se namáhala zbytečně.

Jedna věc je, uvažovala, kým být chceme, a druhá, kým jsme. Jak stárneme, to první ustupuje druhému, a možná právě to jsem teď já: někdo, komu je lépe samotnému. Ne že by z toho byla kdovíjak šťastná, jenom se cítí líp. Spíš než introvert, tak extrovert, kterému to extrovertství už nejde.

Nebyla to osamělost romantického druhu, nanejvýš občas. Vdala se a rozvedla ještě před třicítkou, aspoň v tomhle projevila geniální talent, a tato ústřední katastrofa v jejím životě sice její city do určité

míry umrtvila, ale jizva ji tu a tam pořád ještě zasvědčila. Od rozvodu nikoho neměla, žádnou známost, přestože si někdy říkala, že by nebyla špatné v posteli cítit hřejivý žár lidského těla nebo dostat esemesku, která by nebyla podvodná nebo neobsahovala autentizační kód. Bylo by hezké, kdyby po ní zase někdo toužil, ale nesmí se nechat unést. U milostného vztahu hrozí, že vám bude ublíženo, zažijete zradu či zostuzení, a tohle riziko nepřeváží ani útěcha, kterou vztah skýtá. Většinou jí jen chyběli lidi, konkrétní jedinci i lidi vůbec, a i když ji vidina vyjít si do společnosti někdy strašila, unavovala a odrazovala, pořád byla vítanější než její malý, smrskávající se život v bytě o čtyřiapadesáti metrech čtverečních v nejvyšším podlaží.

Někdy, říkala si, je snazší zůstat osamělá než ukazovat se světu jako člověk žijící o samotě, ale zároveň věděla, že i tohle je past, a že pokud něco neudělá, ten stav se ustálí, asi jako když se vlhká skvrna vpije do dřeva.

Není to dobré. Bude muset ven.

Mocné síly pod nohama

„Trik spočívá v tom změnit způsob uvažování o čase. Myslet v rámci minut, hodin nebo dnů nemá smysl, dokonce ani v rámci generací. To měřítko je třeba si upravit a myslet v rámci *tisíciletí*. Pak je vše, co kolem sebe vidíte, dočasné, jezera, řeky, hory, všechno v pohybu, změny probíhající po milióny roků. Tohle údolí tady vždycky nebylo: bylo *vytvořeno*, vydlabáno obrovským ledovcem, poněvadž led se pohybuje, sice jen pár desítek centimetrů denně, ale vymílá a hryže, velikými kamennými zuby vytrhává balvany a prokousává se skalami v procesu, kterému říkáme... kterému říkáme jak?

Nikdo neví? Správně, je to ledovcová eroze, která sestává...? Proberte se, lidi, tohle přece víte. Ano, z obrušování a škrubání! Co ti je na tom k smíchu, Noahu? Shledáváš něco vtipného na slově „škrubání“? Jen se s třídou poděl. Nic? To jsem si myslel.

Takže led je nepředstavitelně násilný, mnohem násilnější než oheň. Ničí, ano, ale taky vytváří, třeba ty prohlubně, kterým říkáme... Správně, tady ve Walesu jsou to *corries* nebo *cwm*s, tedy horská ledovcová jezera, v nichž si lidi jako já nebo paní Fraserová rádi zaplavou, na rozdíl od vás, vy srabíci. Schovejte ty telefony, pokud teda nefotíte něco na svůj projekt. Žádná selfička. Tebe snad erodoval ledovec, Chrissy? V tom případě žádná selfička.

Vraťme se ještě dál do minulosti, nějakých čtyři sta osmdesát miliónů let, kdy tahle hora, nejvyšší ve Walesu, tady ještě nebyla. Zformovala se až v době, které říkáme ordovik. Ne, v testu to nebude, ale rozhodně vám neuškodí, když to budete vědět. Ordovik. Dlouho před dinosaury... Ne, dokonce dávno před nimi. Ale jistě, pak tu v jistém období dinosaury žili... Ne, neříkej kraviny, už

tu nejsou. Jistě, Ryane, dinosaury *jsou* cool, ale ještě víc cool jsou tyhle síly, tyhle gigantické síly...

Koukněte, pokud se dneska chcete vrátit, tak mě poslouchejte, prosím! Když se kontinent srazí s kontinentem, tektonické desky se prohnou a vylomí se nad vodní hladinu, vzniknou sopky, věřili byste tomu? Zavřete oči a dívejte se. Tak přece víte, co chci říct. Zavřete oči a představujte si... Ano, třeba dinosaury, když chcete, ti sem zrovna nesedí, ale klidně je sem vrzněte. Jde o to si uvědomit, že ty procesy se nezastaví jen proto, že tu máme lidstvo. Dějí se pořád a budou se dít i poté, až bude s posledním člověkem dávno amen. Mocné síly pod našima nohama. Nic není napořád, všechno se mění. Mohla bys mi přestat zívát do ksichtu, Sáro Sandersová? Jdeme dál. A ano, otevřete si na to oči, pokud se vám tak půjde líp.“

Započali se sestupem. Stejně jako řeky musí i všechny vtipy někde začínat a on občas dumal nad tím, kdo první přišel s myšlenkou, že učitelé zeměpisu jsou nudní. Byla za tím nějaká kniha, naháněné dítě, zahořklý fyzikář? Sám by nikdy ani nepomyslel na to vyjadřovat se kriticky o oboru kolegy, ale ruku na srdce, opravdu jsou dějepisci tak zajímaví, jak si tak hopkají mezi Tudorovci a Výmarskou republikou? A nikdo z angličtinářů po lavicích ještě neskákal a matikáři ať dál nábožně vyznávají krásu čísel, stejně to všechno není víc než sudoku. A přesto se někde, nějakým přičiněním stalo, že vznikl vtip o zeměpisářích, a teď je na panu Bradshawovi, Michaelovi, aby se těmto očekáváním postavil a naopak žáky inspiroval. Šel v čele výpravy, zatímco paní Fraserová – Cleo – naháněla loudaly. Cestou dolů do údolí jim vykládal o aluviálních kuželech.

„Před osmnácti tisíci lety, což je nic, z hlediska hlubokého času asi tak předevířem, ledovce ustoupily a nechaly nám tu tenhle cenný dáreček.“ Zadupal a žáci poslušně sklonili hlavy a spatřili dáreček v podobě bláta. „Pod ledovcem byla tahle prst, tahle krásná černozem, jako když se zrno semele na mouku a zaplaví údolí bohatým, úrodným... Aluviálním. Kuželem. Aluviální – tomu říkám krásné slovo. A tyhle minerály se rozšířily a proklestily si cestu do stromů, rostlin a plodin, do těch jablek, co jste snědli, nebo jste je měli sníst,